

Ngành ngân hàng: Cởi bỏ hay tiếp tục áp trần lãi suất?

13:41 17/02/2017

Thống đốc Ngân hàng nhà nước (NHNN) Lê Minh Hưng đã đưa ra các biện pháp “rắn”, để buộc các ngân hàng phải chấp hành các quy định một cách nghiêm túc về mức trần lãi suất huy động. Tuy nhiên, tình trạng vượt trần lãi suất vẫn diễn ra tại hầu hết các ngân hàng.

THCL - Thống đốc Ngân hàng nhà nước (NHNN) Lê Minh Hưng đã đưa ra các biện pháp “rắn”, để buộc các ngân hàng phải chấp hành các quy định một cách nghiêm túc về mức trần lãi suất huy động. Tuy nhiên, tình trạng vượt trần lãi suất vẫn diễn ra tại hầu hết các ngân hàng.

Nhưng nhiều chuyên gia kinh tế cho rằng, NHNN không nên áp dụng trần lãi suất - như là một công cụ duy nhất để quản lý thị trường lãi suất.

Đủ kiểu lãi suất... “không tên”

Thống đốc NHNN Lê Minh Hưng, ngoài việc chỉ đạo và đưa ra những quy định cứng rắn về việc xử phạt nếu ngân hàng nào “cố ý” làm “giá” mức trần lãi suất huy động đối với các tổ chức tín dụng (TCTD), còn đưa ra nhiều biện pháp như xử phạt nặng, cách chức lãnh đạo và kể cả việc sẽ đóng cửa, nếu ngân hàng nào không nghiêm túc thực hiện.

Nhằm hút vốn huy động, không ít NH đã có những biện pháp "lách" trần lãi suất bằng nhiều chương trình khuyến mãi (Ảnh: Bảo Lan)

Tuy nhiên, theo khảo sát hiện nay của chúng tôi, do nhiều doanh nghiệp chuẩn bị tâm thế cho chiến lược kinh doanh năm 2017 nên nhu cầu vay vốn tăng cao. Vì vậy, đằng sau bảng niêm yết lãi suất theo quy định, không ít ngân hàng vẫn có những “chiêu” lách trần lãi suất huy động vốn, nhằm thu hút khách hàng.

Những dấu hiệu lách trần lãi suất huy động đã diễn ra ngày càng công khai, không chỉ với loại tiền gửi là VND, mà cả với USD; không chỉ với ngân hàng nhỏ, mà với cả các ngân hàng lớn. Với các “chiêu” khác nhau như thưởng tiền mặt, bốc thăm trúng thưởng, tặng quà, gửi sổ tiết kiệm...

Chị Đặng Thị Thúy, ngụ đường Hai bà Trưng (TP. HCM) cho biết: “Qua bên ngân hàng X - Chi nhánh Mạc Đĩnh Chi, tôi được tư vấn tận tình. Nếu gửi từ 500 triệu, 1 tỷ... và tùy thời hạn gửi lâu hay mau, tôi sẽ ưu tiên được hưởng lãi suất ưu đãi cao hơn khoảng +0,05% so với lãi suất mà ngân hàng này niêm yết công khai”.

“Tức nếu lãi suất cho phép với loại 1 tháng 4,8%/năm, thì tôi có thể được hưởng 5,2 - 5,4%. Nếu không lấy ưu đãi về lãi suất, tôi có thể nhận quà tặng bằng nhiều hình thức”, chị Thúy giải thích thêm.

Tiếp tục dạo quanh một vài phòng giao dịch, chi nhánh của các nhà băng, không khó để có thể bắt gặp các bảng niêm yết đã được phía nhà băng công khai. Tuy nhiên, nếu chỉ cần hỏi một nhân viên nào đó xem có chương trình ưu đãi nào dành cho khách hàng gửi lớn không, sẽ nhận được câu trả lời mà hầu

hết là “sẽ có và chắc chắn có” với nhiều “chiêu” và hình thức khác nhau.

Dù là bằng khuyến mãi hình thức nào và có cả những lãi suất không tên theo kiểu “để em xin ý kiến sếp”, thì cũng ảnh hưởng lớn đến hoạt động của ngành ngân hàng thêm rối mù và đây thực sự là làm “khó” khách hàng.

Như bà Minh Nguyệt (Q. 3) cho hay: “Dành dụm được 200 triệu, khi tôi đến nhà băng thì chị nhân viên tư vấn được cộng (+) thêm lãi suất ngoài, nếu tôi gửi 6 tháng thay vì 3 tháng. Tôi tiếp tục đem tiền qua một nhà băng khác để hỏi thì rõ ràng, nhà băng này được trả cao hơn”.

Mở cửa cơ chế hay áp trần lãi suất?

Tại hội thảo về cách quản trị rủi ro của ngành ngân hàng, nhiều diễn giả nêu quan điểm, cho rằng dù khuyến mãi dưới hình thức nào, thì rõ ràng các chương trình đều được các nhà băng cộng (+) cho đầu vào và tất nhiên, điều này cũng đem lại lợi ích “trước mắt” cho khách hàng và việc huy động vốn của ngân hàng cũng có phần “thuận lợi” hơn. Nhưng nếu áp trần lãi suất, thì phía NHNN có cho đây là lãi suất vượt trần?

Tuy nhiên, một chuyên gia ngân hàng đã có thâm niên hoạt động tại một ngân hàng nước ngoài đặt vấn đề: “Tại sao chúng ta lại không cho phép các TCTD hoạt động như các doanh nghiệp khác? Bởi nếu họ huy động vốn kém, mức thanh khoản không cao, thì việc dẫn đến phá sản hay những ngân hàng được liệt kê vào danh sách “những ngân hàng yếu kém” là chuyện cũng khó tránh khỏi”.

Việc xem NH là một công cụ để điều khiển nền kinh tế, nhưng nếu áp đặt cho họ vào một khuôn mẫu cứng nhắc, thì khó có thể phát huy hết vai trò và năng lực" (Ảnh: Bảo Lan)

Vị chuyên gia này còn chia sẻ: “NHNN có đưa ra quy định nào, thì việc áp trần lãi suất càng tạo ra nhiều hệ lụy tiêu cực cho hệ thống tài chính tiền tệ. Bởi các TCTD cũng là doanh nghiệp và cũng là những đơn vị hoạt động kinh doanh. Vì thế, mỗi đơn vị hoạt động tín dụng đều có một cơ chế riêng và họ sẽ dựa vào tình hình thực tế của đơn vị, để có những chương trình phù hợp”.

Tôi nêu một ví dụ nhỏ, chỉ cần NHNN đưa ra một mức lãi suất cơ bản (mức thấp nhất và không thể dưới) và có thể cho các ngân hàng tự xác định căn cứ vào tình hình hoạt động cụ thể của ngân hàng mình như ở một vài nước như Anh, Mỹ, Úc..."..

"Thực tế, NHNN cũng đã từng “mở cửa” tự do về lãi suất. Tuy nhiên, sau đó đã xảy ra cuộc chạy đua về lãi suất giai đoạn 2008-2011, khiến cho việc kiểm soát trở nên khó khăn nên NHNN quay trở lại việc áp trần”, vị chuyên gia này nói.

TS. Nguyễn Xuân Thành, Giám đốc Chương trình Giảng dạy kinh tế của Fulbright cũng cho rằng: Chúng ta xem ngân hàng là một công cụ để điều khiển nền kinh tế, nhưng chúng ta áp đặt cho họ vào một khuôn mẫu cứng nhắc, thì khó có thể phát huy hết vai trò và năng lực. Chi bằng, chúng ta mở cửa và kiểm soát lãi suất bằng các nguyên tắc của chính sách tiền tệ, các công cụ lãi suất trên thị trường mở (OMO) hay lãi suất chiết khấu... như nhiều nước đang áp dụng.

Bảo Lan